

ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ – ΚΥΡΙΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Ν. 1882/1990 αρ. 25: Ποινικό αδίκημα η μη καταβολή των βεβαιωμένων χρεών προς το δημόσιο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών.

Ποινές:

- για οφειλές από 5.000 έως 10.000 Ευρώ – φυλάκιση έως 1 έτος,
- για οφειλές από 10.000 έως 50.000 Ευρώ – ποινή φυλάκισης 6 τουλάχιστον μηνών,
- για οφειλές 50.000 έως 150.000 Ευρώ – ποινή φυλάκισης 1 τουλάχιστον έτους και
- για οφειλές άνω των 150.000 Ευρώ- ποινή φυλάκισης 3 τουλάχιστον ετών.

ΜΟΥΖΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

- Σε περίπτωση ΑΕ η ποινική δίωξη ασκείται κατά των προέδρων του ΔΣ, των διευθυνόντων ή εντεταλμένων ή συμπραττόντων συμβούλων και σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση ή τη διαχείριση αυτών.
- Σε περίπτωση οε ή εε η ποινική δίωξη ασκείται κατά των εταίρων και των διαχειριστών.
- Σε περίπτωση ΕΠΕ στους διαχειριστές και όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν σε κάθε εταίρο.
- Σε περίπτωση συνεταιρισμών η ποινική δίωξη ασκείται κατά των προέδρων ή γραμματέων ή ταμιών ή διαχειριστών αυτών.
- Στην περίπτωση κοινοπραξιών η ποινική δίωξη ασκείται κατά των εκπροσώπων και των μελών τους.
- Η ποινική δίωξη ασκείται για χρέη ήδη βεβαιωμένα κατά το χρόνο απόκτησης των παραπάνω ιδιοτήτων από τα ανωτέρω πρόσωπα ή για χρέη που βεβαιώθηκαν ή γεννήθηκαν σε χρόνο που τα πρόσωπα είχαν την ως άνω ιδιότητα. Την ίδια ευθύνη έχουν και οι εγγυητές χρεών προς το δημόσιο.

Ν. 1882/1990 αρ. 26: Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας
(αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας καθώς και βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας από το ΙΚΑ απαιτείται για την πληρωμή όλων των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων των επιχειρήσεων κατά του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ):

Δεν χορηγείται.

- Σε περίπτωση που ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και υπάρχουν οφειλές, η ΔΟΥ μπορεί να χορηγήσει βεβαίωση οφειλής η οποία κατατίθεται στον οργανισμό πληρωμής προκειμένου εκείνος να καταβάλει τα χρήματα απευθείας στην υπηρεσία αντί για την επιχείρηση.
- Επίσης μπορεί να εκδοθεί βεβαίωση οφειλής όταν μεταβιβάζεται ακίνητο υπό την προϋπόθεση ότι από το τίμημα του ακινήτου θα εξοφληθούν πλήρως οι βεβαιωμένες οφειλές άλλως οι τυχόν εναπομείνουσες οφειλές θα εξασφαλιστούν με εμπράγματα δικαιώματα σε λοιπά περιουσιακά στοιχεία ή εγγυήσεις τρίτων.

1. ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΕΦΟΡΙΑ: Ν. 4152/2013

- Παρ.Α1 Ν. 4152/2013 + ΠΟΛ.1111/21.5.2013: Διατάξεις για τη ρύθμιση οφειλών τελευταίας ευκαιρίας:

- Αφορά τη ρύθμιση οφειλών που έχουν βεβαιωθεί σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ στις ΔΟΥ και στα τελωνεία έως την 31.12.2012, εφόσον συντρέχει πραγματική οικονομική αδυναμία των οφειλετών να καταβάλλουν, την ίδια στιγμή όμως οι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να τηρήσουν πρόγραμμα δόσεων.
- Η ρύθμιση μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι και 48 ισόποσες μηνιαίες δόσεις οι οποίες θα εκτείνονται έως (το αργότερο) τις 30.6.2017. Όσο συντομότερα προσδιοριστεί η ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό απαλλαγής των οφειλετών από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

- ◉ Στη ρύθμιση υπάγονται όλες οι βεβαιωθείσες και ληξιπρόθεσμες έως την 31.12.2012 οφειλές που δεν έχουν τακτοποιηθεί με προγενέστερα προγράμματα ρύθμισης, ή με αναστολή πληρωμής. Και αυτές οι τελευταίες όμως μπορούν κατ' επιλογή του οφειλέτη να υπαχθούν στη ρύθμιση κατ' επιλογή του οφειλέτη.

Εξαιρούνται όμως οι οφειλές που:

- ◉ είχαν υπαχθεί σε προηγούμενη ρύθμιση η οποία καταργήθηκε με υπαιτιότητα του οφειλέτη μετά τις 26.4.2013,
- ◉ οι οφειλέτες είχαν καταδικαστεί σε πρώτο βαθμό φοροδιαφυγή.

Προϋποθέσεις υπαγωγής:

- αναλυτική δήλωση εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και οφειλών σε τρίτα πρόσωπα,
- διαπίστωση ότι έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας,
- για οφειλές άνω των 75.000 € αποδεικτικά στοιχεία της πρόσκαιρης οικονομικής αδυναμίας και της δυνατότητας τήρησης των όρων της ρύθμισης με πιστοποίηση από ανεξάρτητο εκτιμητή (δικηγόρο ή λογιστή – βεβαίωση/μελέτη βιωσιμότητας) και για οφειλές άνω των 300.000 € επιπρόσθετη χορήγηση εμπράγματων ασφαλειών ή εγγυήσεων.

- Παρ. Α2 Ν. 4152/2013 + ΠΟΛ 1172/2013: Διατάξεις για την πάγια ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών:

Αφορά οφειλές βεβαιωμένες στις ΔΟΥ και τα τελωνεία μετά την 31.12.2012.

- Οι οφειλές μπορούν να καταβάλλονται από 2 έως 12 ισόποσες μηνιαίες δόσεις και κατ' εξαίρεση έως 24 ισόποσες μηνιαίες δόσεις εφόσον βεβαιώνονται από έκτακτη αιτία (πχ εφόσον δεν προέρχονται από δηλώσεις που υποβάλλονται περιοδικά, από τέλη κυκλοφορίας, δάνεια, συμβάσεις).
- Στη ρύθμιση υπάγονται όλες οι βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές που δεν έχουν τακτοποιηθεί με άλλο τρόπο ή δεν τελούν σε αναστολή πληρωμής (διοικητική ή δικαστική).
- Όμως οι τελευταίες αυτές οφειλές καθώς και μη ληξιπρόθεσμες οφειλές για τις οποίες όμως έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη τουλάχιστον μια δόση μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση, κατ' επιλογή του οφειλέτη.

ΜΟΥΖΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

- ◉ Στη ρύθμιση μπορούν να υπαχθούν και τα χρέη του πτωχού.
- ◉ Η ρύθμιση χορηγείται άπαξ ανά οφειλέτη. Εάν όμως μετά την ημερομηνία υπαγωγής δημιουργηθούν νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές, ο οφειλέτης δικαιούται να τις υπαγάγει στην ίδια ρύθμιση (άπαξ) με τους ίδιους όρους.
- ◉ Στη ρύθμιση δεν υπάγονται οφειλές προσώπων που κατά το χρόνο υπαγωγής έχουν καταδικαστεί σε πρώτο βαθμό για φοροδιαφυγή.

Προϋποθέσεις υπαγωγής:

- αναλυτική δήλωση εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και οφειλών,
- διαπίστωση ότι έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις της τελευταίας πενταετίας,
- για οφειλές άνω των 50.000 € αποδεικτικά στοιχεία της πρόσκαιρης οικονομικής αδυναμίας και της δυνατότητας τήρησης των όρων της ρύθμισης με πιστοποίηση από ανεξάρτητο εκτιμητή (δικηγόρο ή λογιστή – βεβαίωση/μελέτη βιωσιμότητας) και για οφειλές άνω των 150.000 € επιπρόσθετη χορήγηση εμπράγματων ασφαλειών ή εγγυήσεων.

Προνόμια ρύθμισης οφειλών:

- ◉ Διακανονισμός-τμηματική καταβολή οφειλής σε δόσεις.
- ◉ Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας.
- ◉ Αναβολή εκτέλεσης ποινής που επιβλήθηκε κατά τις διατάξεις για τις οφειλές στο δημόσιο αξίας άνω των 5.000 €.
- ◉ Αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη.
- ◉ Αναστολή της εκτέλεσης του μέτρου αναστολή λειτουργίας του καταστήματος/εργοστασίου/αποθήκης/επιχείρησης.

Όμως το Δημόσιο διατηρεί το δικαίωμα:

- να προβεί σε κατασχέσεις και να εγγράψει υποθήκες εφόσον θεωρεί ότι η οφειλή δεν είναι επαρκώς εξασφαλισμένη,
- να μη χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας ή να ορίζει ποσοστό παρακράτησης του ποσού που εισπράττει ο οφειλέτης που ζητά το αποδεικτικό, προκειμένου να διασφαλίσει τα συμφέροντά του, κατά την κρίση του αρμόδιο προϊσταμένου της ΔΟΥ,
- να προβαίνει σε συμψηφισμό απαιτήσεων των οφειλετών του Δημοσίου που έχουν βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο με τις βεβαιωμένες απαιτήσεις του Δημοσίου κατά των οφειλετών αυτών (άρθρο 83 ΚΕΔΕ).

Κατάργηση της ρύθμισης οφειλών:

- Αν ο οφειλέτης δεν καταβάλει εμπρόθεσμα μια δόση πέραν της μιας φορές
- Αν δεν καταβάλει την παραληφθείσα δόση εκπρόθεσμα με προσαύξηση 15% έως την ημερομηνία λήξης της επόμενης δόσης
- Αν δεν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος και δήλωση ΦΠΑ καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης
- Αν δεν είναι ενήμερος στις οφειλές του από την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση και μετά
- Αν έχει υποβάλει ανακριβή ή ανεπαρκή στοιχεία προκειμένου να υπαχθεί στη ρύθμιση και δεν προσκομίσει τα τυχόν επιπρόσθετα στοιχεία που θα του ζητήσει η ΔΟΥ.

Στην περίπτωση κατάργησης της ρύθμισης το υπόλοιπο της οφειλής καθίσταται αμέσως απαιτητό και λαμβάνονται ή συνεχίζονται όλα τα προβλεπόμενα από το νόμο μέτρα είσπραξης.

2. ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Παρ. ΙΑ Ν. 4152/2013: Πάγια ρύθμιση οφειλών

Οι οφειλές στους ΦΚΑ πλην του ΝΑΤ μπορούν να καταβάλλονται σε 12 ισόποσες μηνιαίες δόσεις εφόσον υπάρχει πραγματική αδυναμία καταβολής τους, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη.

Προϋποθέσεις υπαγωγής:

- Οφειλές από 5.000 έως 50.000 Ευρώ: Κρίνεται κατά περίπτωση από τον ασφαλιστικό φορέα η πρόσκαιρη αδυναμία εξόφλησης και η βιωσιμότητα του διακανονισμού βάσει των στοιχείων που προσκομίζει ο οφειλέτης (εισοδήματα, χρηματικά διαθέσιμα, περιουσιακά στοιχεία, σύνολο οφειλών π.χ. Ε9 ή ΕΤΑΚ, ετήσιο εισόδημα ή κύκλος εργασιών, IBAN τραπεζικών λογαριασμών, στοιχεία οχημάτων στην κυριότητα του οφειλέτη, στοιχεία για οφειλές προς το δημόσιο ή τρίτους).

ΜΟΥΖΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

- Οφειλές από 50.000 έως 150.000 Ευρώ: απαιτείται επιπλέον βεβαίωση από ανεξάρτητο τρίτο φορέα σχετικά με την αδυναμία εξόφλησης και τη βιωσιμότητα της ρύθμισης, προσκομίζονται και όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα ανωτέρω.
- Οφειλές από 150.000 ευρώ και πάνω: Επιπλέον απαιτείται παροχή εμπραγμάτων εξασφαλίσεων ή εγγυήσεων ίσης αξίας με τη συνολική οφειλή (π.χ. εγγυητική επιστολή τράπεζας, σύσταση υποθήκης επί ακινήτου ελευθέρου βαρών, προσωπική εγγύηση τρίτου αξιόχρεου προσώπου). Η αξία των εξασφαλίσεων πιστοποιείται από τον ανεξάρτητο εκτιμητή. Ως ανεξάρτητοι τρίτοι φορείς και εκτιμητές αναγνωρίζονται ορκωτοί λογιστές και δικηγόροι.
Εάν διαπιστωθούν επαρκή ρευστά διαθέσιμα η οφειλή δεν υπάγεται στη ρύθμιση και γίνεται αμέσως απαιτητή.
Εξαιρούνται από τη ρύθμιση όσοι έχουν καταδικαστεί σε οποιοδήποτε βαθμό για φοροδιαφυγή και όσοι κατά των οποίων έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή.

Παρ. ΙΑ2 Ν. 4152/2013: Ρύθμιση νέας αρχής

Αφορά ληξιπρόθεσμες οφειλές προς του ασφαλιστικούς φορείς έως την 31.12.2012. Μπορούν να καταβληθούν εφάπαξ ή σε δόσεις μέχρι την 30.6.2017, με αντίστοιχη έκπτωση στις προσαυξήσεις. Οι οφειλέτες θα πρέπει να είναι ενήμεροι από την 1.1.2013 και εφεξής για να υπαχθούν στη ρύθμιση.

Προϋποθέσεις υπαγωγής:

- Οφειλές από 5.000 έως 75.000 ευρώ: Κρίνεται κατά περίπτωση από τον ασφαλιστικό φορέα η πρόσκαιρη αδυναμία εξόφλησης και η βιωσιμότητα του διακανονισμού βάσει των στοιχείων που προσκομίζει ο οφειλέτης (εισοδήματα, χρηματικά διαθέσιμα, περιουσιακά στοιχεία, σύνολο οφειλών π.χ. Ε9 ή ΕΤΑΚ, ετήσιο εισόδημα ή κύκλος εργασιών, IBAN τραπεζικών λογαριασμών, στοιχεία οχημάτων στην κυριότητα του οφειλέτη, στοιχεία για οφειλές προς το δημόσιο ή τρίτους).

- Οφειλές από 75.000 έως 300.000 Ευρώ: απαιτείται επιπλέον βεβαίωση από ανεξάρτητο τρίτο φορέα σχετικά με την αδυναμία εξόφλησης και τη βιωσιμότητα της ρύθμισης, προσκομίζονται και όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα ανωτέρω.
- Οφειλές από 300.000 ευρώ και πάνω: Επιπλέον απαιτείται παροχή εμπραγμάτων εξασφαλίσεων ή εγγυήσεων ίσης αξίας με τη συνολική οφειλή (π.χ. εγγυητική επιστολή τράπεζας, σύσταση υποθήκης επί ακινήτου ελευθέρου βαρών, προσωπική εγγύηση τρίτου αξιόχρεου προσώπου). Η αξία των εξασφαλίσεων πιστοποιείται από τον ανεξάρτητο εκτιμητή. Ως ανεξάρτητοι τρίτοι φορείς και εκτιμητές αναγνωρίζονται ορκωτοί λογιστές και δικηγόροι.
Εάν διαπιστωθούν επαρκή ρευστά διαθέσιμα η οφειλή δεν υπάγεται στη ρύθμιση και γίνεται αμέσως απαιτητή.

Εξαιρούνται από τη ρύθμιση όσοι έχουν καταδικαστεί σε οποιοδήποτε βαθμό για φοροδιαφυγή και όσοι κατά των οποίων έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για φοροδιαφυγή.

Στην εν λόγω ρύθμιση μπορούν να ενταχθούν κατ' επιλογή του οφειλέτη και:

- (α) οφειλές που τελούν σε αναστολή ρύθμισης,
- (β) οφειλές που κατά το παρελθόν έχουν υπαχθεί σε άλλη ρύθμιση η οποία τελεί σε ισχύ κατά το χρόνο υπαγωγής και οι δόσεις εξοφλούνται κανονικά.

Προνόμια ρύθμισης οφειλών

- ◉ Διακανονισμός-πληρωμή σε δόσεις
- ◉ Χορήγηση μηνιαίου πιστοποιητικού οφειλών (ενημερότητας)
- ◉ Αναστολή ποινικής δίωξης κατ' άρθρο 1 α.ν.63/1967 (φυλάκιση έως 3 μήνες και χρηματική ποινή για οφειλές άνω των 20.000 Ευρώ που βαρύνουν τον ίδιο τον οφειλέτη, φυλάκιση έως 6 μήνες και χρηματική ποινή για οφειλές άνω των 10.000 Ευρώ που βαρύνουν τον εργοδότη), αναστολή ή διακοπή εκτέλεσης επιβληθείσας ποινής.
- ◉ Αναστολή διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης.

Κατάργηση της ρύθμισης.

Αν καθυστερήσει μια δόση πρέπει να πληρωθεί έως την ημερομηνία πληρωμής της επόμενης με προσαύξηση 15 %. Σε περίπτωση καθυστέρησης και δεύτερης δόσης ή δημιουργίας νέας ασφαλιστικής ή φορολογικής οφειλής, όπως και εάν δεν προσκομισθούν όλα τα ζητηθέντα δικαιολογητικά εντός της ταχθείσας προθεσμίας η ρύθμιση παύει να ισχύει, με συνέπεια:

- Να παύουν όλα τα προνόμια της ρύθμισης.
- Να καθίσταται απαιτητό όλο το υπόλοιπο της οφειλής και των προσαυξήσεων
- Να επιδιώκεται η είσπραξη με μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης.
- Να εκπίπτουν τυχόν χορηγηθείσες εγγυήσεις.

Επιτόκιο στις προσαυξήσεις των οφειλών προς την εφορία και τους ασφαλιστικούς φορείς που υπάγονται σε ρύθμιση

Το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας πλέον 8% (σήμερα περίπου 8,5%).

Προβλήματα:

- Υψηλό επιτόκιο.
- Αδυναμία χορήγησης εγγυήσεων από τις επιχειρήσεις με πολύ μεγάλες οφειλές.
- Αδυναμία επιχείρησης να μην δημιουργήσει νέες φορολογικές και ασφαλιστικές οφειλές μετά την υπαγωγή στη ρύθμιση.
- Πρακτικά προβλήματα και καθυστερήσεις λόγω της ελλιπούς προετοιμασίας των ΔΟΥ, της ΓΓΠΣ, των ασφαλιστικών φορέων και των Τραπεζών (εξόφληση ρύθμισης με πάγια εντολή – καθυστερήσεις στην επικοινωνία των ηλεκτρονικών συστημάτων των Τραπεζών και της ΓΓΠΣ με αποτέλεσμα εμπρόθεσμες καταβολές να καταχωρούνται ως εκπρόθεσμες).
- Δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα στην ουσία του π.χ. εξάρτηση ύψους ασφαλιστικών εισφορών από το συνολικό κύκλο εργασιών-εισόδημα, διεύρυνση της δυνατότητας συμψηφισμού οφειλών προς το δημόσιο με απαιτήσεις κατά του δημοσίου.

3. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΤΕΣ ΑΝΑΚΡΙΒΕΙΣ

α. Φορολογικές διαφορές

1ο στάδιο - Ενδικοφανής φορολογική προσφυγή (Ν. 4152/2013 παρ. Α5 + Υπ.Οιλ. Πολ. 12609/6.9.2013 + Υπ. Οικ. Πολ. 1211/12.09.2013)

Ο οφειλέτης υποβάλλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης που εκδόθηκε από τη φορολογική αρχή (ισχύει για πράξεις από 1.8.2013).

- Πρόκειται για διοικητική διαδικασία και όχι διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου.
- Η υποβολή όμως της ενδικοφανούς προσφυγής είναι υποχρεωτική αλλιώς η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων είναι απαράδεκτη.
- Η διοίκηση υποχρεούται στο σώμα της πράξης, επί ποινή ακυρότητας της πράξης, να έχει σημείωση για το δικαίωμα και την προθεσμία άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής.

Διαδικασία:

- Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής βεβαιώνεται άμεσα το 50% του αμφισβητούμενου ποσού, το οποίο πρέπει να καταβληθεί από τον οφειλέτη. Όμως ο οφειλέτης μαζί με την προσφυγή του δύναται να υποβάλει και αίτημα αναστολής της παραπάνω καταβολής.
- Εντός 60 ημερών από την υποβολή της προσφυγής η Επιτροπή Επανεξέτασης θα πρέπει να εκδώσει και να κοινοποιήσει την απόφασή της στον οφειλέτη. Εάν δε γίνει αυτό η προσφυγή θεωρείται απορριφθείσα.

2ο στάδιο - Προσφυγή ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων

- Εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής Επανεξέτασης στον οφειλέτη ή από την αποδεδειγμένη γνώση του περιεχομένου της απόφασης με άλλο τρόπο, ο οφειλέτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων (Διοικητικό Πρωτοδικείο).
- Εκτός από την προσφυγή ο οφειλέτης θα πρέπει να υποβάλει και αίτηση αναστολής στο αρμόδιο δικαστήριο για το 50% του καταλογισθέντος ποσού, η καταβολή του οποίου δεν αναστέλλεται.

β. Διαφορές με ασφαλιστικά ταμεία (ΟΑΕΕ, ΙΚΑ)

1ο στάδιο – Υποβολή ένστασης ενώπιον της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής

- Η ένσταση υποβάλλεται εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της πράξης και η υποβολή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης.
- Η ένσταση έχει το χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής.
- Η αρμόδια Τοπική Διοικητική Επιτροπή θα πρέπει να αποφανθεί επί της ένστασης εντός προθεσμίας 3 μηνών.

2ο στάδιο: Προσφυγή ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας)

- Εντός 60 ημερών από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης της Τ.Δ.Ε., ο οφειλέτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων.
- Σε περίπτωση που κατά το νόμο η άσκηση της προσφυγής ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων δεν αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης του ασφαλιστικού φορέα (αυτό είναι το σύνηθες στην προκειμένη περίπτωση) υποβάλλεται και αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πράξης.

4. ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

- Επιχειρήσεις-έμποροι: Δεν υπάγονται στις διατάξεις του νόμου 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά επειδή έχουν την πτωχευτική δυνατότητα.
- Στις 30.6.2010 εκδόθηκε ο ν. 3816/2010, ο οποίος αφορά τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών επιχειρήσεων, επαγγελματιών και αγροτών έναντι των τραπεζών. Στο πεδίο εφαρμογής του νόμου υπάγονταν οφειλές από δάνεια και πιστώσεις που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα από την 1/1/2005 έως 21/1/2010. Η προθεσμία υπαγωγής στη ρύθμιση ήταν έως τις 15.4.2010.
- Σήμερα δεν υπάρχει νόμος αναφορικά με τη ρύθμιση επιχειρηματικών οφειλών στις Τράπεζες. Επομένως η οποιαδήποτε συμφωνία ρύθμισης γίνεται συμβατικά (αναχρηματοδότηση, περίοδος χάριτος). Το ΑΚ 388 σχετικά με την αναπροσαρμογή των συμβάσεων σε περίπτωση απρόοπτης μεταβολής συνθηκών δεν εφαρμόζεται εδώ γιατί προϋποθέτει αμφοτεροβαρή σύμβαση, ενώ το δάνειο είναι ετεροβαρή σύμβαση.

5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

- Δυνατότητα αναπροσαρμογής του μισθώματος λόγω απρόοπτης μεταβολής συνθηκών ΑΚ 388.

1. Η ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΕΛΑΣΤΙΚΟ ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (άρθρο 41 Ν. 1892/1990, όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 3986/2011 και ισχύει).

- **Σκοπός:** Δίνει τη δυνατότητα για συνολική αποτίμηση-κατανομή της εργασίας σε ευρύτερες χρονικές περιόδους, αντί της ημέρας ή εβδομάδας, χωρίς να μεταβάλλεται το ύψος του μισθού παρά τις αυξομειώσεις στις ώρες απασχόλησης, με την προϋπόθεση ότι ο μέσος όρος των ωρών απασχόλησης διατηρείται σταθερός.

Ο εργοδότης μπορεί με τον τρόπο αυτό να υποκαταστήσει τους θεσμούς της υπερωρίας και της υπερεργασίας αξιοποιώντας την εργασία του μισθωτού όταν του είναι απαραίτητη.

- **Πεδίο εφαρμογής:** Σε όλες τις επιχειρήσεις με εβδομαδιαίο ωράριο 40 ωρών ή μικρότερο ανεξαρτήτως του αριθμού των απασχολούμενων μισθωτών.

2. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (άρθρο 18 Ν. 1890/1990, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3899/2010 και ισχύει)

α. Μερική απασχόληση

- **Έννοια:** Απασχόληση με ωράριο μικρότερο του προβλεπόμενου για κάθε μορφή ημερήσιας, εβδομαδιαίας, δεκαπενθήμερης ή μηνιαίας εργασίας με αντίστοιχα μικρότερες αποδοχές.
- Αρχή αναλογικότητας κ μη διάκρισης: Η αντιμετώπιση του μερικώς απασχολούμενου (κυρίως ως προς τον υπολογισμό των μειωμένων αποδοχών, των ημερών αδείας, του χρόνου προϋπηρεσίας) δεν πρέπει να είναι δυσμενέστερη αλλά ανάλογη με αυτή των συγκρίσιμων εργαζομένων, ήτοι των εργαζομένων με αντίστοιχα καθήκοντα υπό τις ίδιες συνθήκες (π.χ. οικογενειακή κατάσταση, αρχαιότητα) στην ίδια επιχείρηση. Αν δεν υπάρχει συγκρίσιμος εργαζόμενος μέσα στην επιχείρηση η σύγκριση γίνεται με αναφορά στην συλλογική σύμβαση εργασίας που θα υπαγόταν ο εργαζόμενος αν είχε προσληφθεί με πλήρη απασχόληση. Αν λείπει τέτοια συλλογική σύμβαση η σύγκριση γίνεται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή πρακτικές.

β. Η εκ περιτροπής εργασία

Έννοια:

- ◉ Η μορφή απασχόλησης κατά την οποία ο μισθωτός εργάζεται λιγότερες ημέρες την εβδομάδα, ή λιγότερες εβδομάδες το μήνα ή λιγότερους μήνες το έτος, ή με συνδυασμό των παραπάνω, αλλά με πλήρες ωράριο, με μειωμένες αποδοχές.
- ◉ Και στην περίπτωση αυτή ισχύει η αρχή της αναλογικότητας και της μη διάκρισης σε σχέση με τους συγκρίσιμους εργαζομένους.

3. Η ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ (άρθρο 10 Ν. 3198/1955, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 Ν. 3846/2010 και ισχύει)

- **Έννοια:** Η μονομερής επιβολή για ορισμένο χρονικό διάστημα της διακοπής-αναστολής της εργασίας λόγω περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης και η διασφάλιση του μισού από τις αποδοχές του εργαζομένου.
- **Σκοπός:** Επιβλήθηκε ως μέτρο προληπτικό των απολύσεων. Επίσης διευκολύνει την επιχείρηση από το οριστικό κλείσιμο για την αντιμετώπιση προσωρινών οικονομικών δυσχερειών. Συνιστά όμως και μέσο μεταφοράς μέρους του οικονομικού κινδύνου από τον εργοδότη στον εργαζόμενο.

4. Η ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

α. Σύμβαση ορισμένου χρόνου

- ⦿ Η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου λύνεται το χρόνο που ορίστηκε συμβατικά από τα μέρη.
- ⦿ Η σύμβαση μπορεί όμως να καταγγελθεί πρόωρα για σπουδαίο λόγο (ΑΚ 672).
- ⦿ Η λύση της σύμβασης επέρχεται άμεσα.
- ⦿ Αν ο λόγος καταγγελίας είναι η αθέτηση της σύμβασης τότε ο καταγγέλλων δικαιούται αποζημίωση από το άλλο μέρος (ΑΚ 673).

Διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου (ΠΔ 81/2003)

- ⦿ **Ανανεώσεις συμβάσεων ορισμένου χρόνου χωρίς περιορισμό**

Η χωρίς περιορισμό ανανέωση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου είναι επιτρεπτή, αν δικαιολογείται από έναν αντικειμενικό λόγο.

- ⦿ **Ανανέωση σύμβασης ορισμένου χρόνου με περιορισμούς**

Σε περίπτωση μη συνδρομής αντικειμενικού λόγου και εφόσον η χρονική διάρκεια των διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου υπερβαίνει συνολικά τα τρία (3) έτη, τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου.

Ποιες είναι οι διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου

- «Διαδοχικές» θεωρούνται οι συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που καταρτίζονται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου, με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας και δεν μεσολαβεί μεταξύ τους χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι μη εργάσιμες ημέρες.

β. Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (Ν. 2112/1920 + Ν. 3198/1955+Β.Δ. 16/18 Ιουλίου 1920 για τους εργατοτεχνίτες)

Τακτική καταγγελία

◉ **Τυπικές προϋποθέσεις:**

Η καταγγελία της εργασιακής σχέσης θεωρείται έγκυρη, εφόσον έχει γίνει εγγράφως, έχει καταβληθεί η οφειλόμενη αποζημίωση και έχει καταχωρηθεί η απασχόληση του απολυόμενου στα τηρούμενα για το Ι.Κ.Α μισθολόγια ή έχει ασφαλιστεί ο απολυόμενος (άρθρο 5 παρ. 3 Ν. 3198/1955).

Έκτακτη καταγγελία (ισχύει και για υπαλλήλους και για εργατοτεχνίτες)

Δεν απαιτείται χρόνος προειδοποίησης ούτε καταβολή αποζημίωσης. Κατά την κρατούσα άποψη απαιτείται έγγραφο και οπωσδήποτε καταχώρηση στα βιβλία του ΙΚΑ. Απαιτείται σπουδαίος λόγος ο οποίος προσδιορίζεται ειδικά στο νόμο (άρθρο 5 Ν. 2112/1920) και είναι:

- η υποβολή μήνυσης κατά του μισθωτού για αδίκημα που διαπράχθηκε κατά την παροχή της υπηρεσίας του, ή η απαγγελία κατηγορίας εναντίον του για αδίκημα που είναι τουλάχιστον πλημμέλημα.
- Ο εξαναγκασμός του εργοδότη σε καταγγελία της σύμβασης εργασίας.
- Η ανωτέρα βία.
- Η πτώχευση.

γ. Η τροποποιητική καταγγελία

Όταν ο εργοδότης μεταβάλλει μονομερώς τους όρους εργασίας του εργαζομένου υπό την απειλή της απόλυσης σε περίπτωση μη αποδοχής. Τα δικαστήρια θεωρούν παράνομη την απόλυση αυτή. Κατά τη θεωρία παράνομη είναι η απόλυση όταν η πρόταση μεταβολής των όρων έρχεται σε αντίθεση με τη νομοθεσία (πχ. επιβολή ωραρίου μεγαλύτερου του νομίμου, μισθού μικρότερου του ελάχιστου νομίμου).

Εάν ο μισθωτός δεν αποδέχεται τη μεταβολή των όρων της σύμβασής του μπορεί να θεωρήσει, ότι ο εργοδότης κατήγγειλε τη σύμβαση και να ζητήσει από το δικαστήριο την καταδίκη (με απειλή χρηματικής ποινής) του εργοδότη να τον επαναπασχολεί στην προηγούμενη θέση του και αποζημίωση για ηθική βλάβη αν προσβλήθηκε στην προσωπικότητά του. Αντί για τα παραπάνω μπορεί να θεωρήσει την τροποποίηση της σύμβασης ως έγκυρη καταγγελία και να ζητήσει αποζημίωση απόλυσης, εάν δεν επιθυμεί την επάνοδο του στην επιχείρηση.

4. ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ (Οδηγία 98/59/ΕΚ κ Νόμος 1387/1983 όπως τροποποιήθηκε με τον 3863/2010)

- ◉ **Πεδίο εφαρμογής:** Επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 20 εργαζομένους.
- ◉ **Έννοια:** Πρόκειται για απολύσεις που γίνονται για λόγους που δεν αφορούν το πρόσωπο των εργαζομένων αλλά για οικονομοτεχνικούς λόγους. Αφορούν δε ένα συγκεκριμένο αριθμό απολύσεων στην επιχείρηση.
- ◉ Η θεωρία δέχεται ότι τα προγράμματα εθελουσίας εξόδου όταν δεν συνδέονται με απόλυση στην περίπτωση άρνησης αποχώρησης του μισθωτού δεν θα πρέπει να εξομοιώνονται με ομαδικές απολύσεις.

1. ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΣΕ ΠΤΩΧΕΥΣΗ

α. Άτυπες προσπάθειες διάσωσης-αναδιοργάνωσης εκτός πλαισίου πτώχευσης

- ⊙ Απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ της διοίκησης της Εταιρίας και πιστωτών (συνήθως των σημαντικότερων), διμερείς ή και πολυμερείς, οι οποίες γίνονται εκτός του νομοθετικού πλαισίου της πτώχευσης και αποσκοπούν στη σύναψη συμφωνιών για αναχρηματοδότηση υφισταμένων υποχρεώσεων, σύναψη ομολογιακού δανείου, είσοδο στρατηγικού επενδυτή, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων, παράταση του ληξιπρόθεσμου των οφειλών κ.α.
- ⊙ Συνήθως συνοδεύονται από αλλαγή στη διοίκηση των επιχειρήσεων, δεσμεύσεις για περικοπή στο κόστος λειτουργίας, και έγκριση του επιχειρηματικού σχεδίου και του προϋπολογισμού της επιχείρησης από τους δανειστές.

β. Διαδικασία εξυγίανσης (άρθρα 99 επ. ΠτΚ)

Έννοια: Συλλογική προπτωχευτική διαδικασία που αποσκοπεί στη διατήρηση, αξιοποίηση, αναδιάρθρωση και ανόρθωση της επιχείρησης, μέσω της επίτευξης συμφωνίας με τους πιστωτές.

- ◉ Λαμβάνει χώρα πριν την έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας και την απαξίωση της επιχείρησης,
- ◉ αλλά εφαρμόζεται και σε εταιρίες που βρίσκονται ήδη σε παύση πληρωμών καθώς η αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία της εξυγίανσης εξετάζεται από τα δικαστήρια πριν την αίτηση πτώχευσης, η εξέταση της οποίας αναστέλλεται.

Προϋποθέσεις υπαγωγής:

Υποκειμενικές: Έμποροι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό (π.χ. συνεταιρισμοί).

Αντικειμενικές:

- ⊙ Παρούσα ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.
- ⊙ Παύση πληρωμών: Καλύπτει την περίπτωση όπου τα πρόσωπα τα οποία βρίσκονται ήδη σε παύση πληρωμών επιθυμούν να προβούν σε μια τελευταία προσπάθεια να έρθουν σε συμφωνία με τους πιστωτές τους πριν υπαχθούν στη διαδικασία της πτώχευσης και την αρνητική δημοσιότητα που αυτή συνεπάγεται.

Εάν το δικαστήριο κάνει δεκτή την αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία εξυγίανσης αναστέλλει την εξέταση της αίτησης για κήρυξη πτώχευσης.

- Σε περίπτωση Α.Ε. και Ε.Π.Ε. λύση της Εταιρίας: Σε περίπτωση που έχει ζητηθεί η δικαστική λύση της Εταιρίας εξαιτίας μείωσης της εταιρικής περιουσίας κάτω από το 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου (για τις Α.Ε.) ή κάτω από το 1/2 του εταιρικού κεφαλαίου (για τις ΕΠΕ) μπορεί να υποβληθεί αίτηση για υπαγωγή στη διαδικασία εξυγίανσης.
- Κατά το χρόνο από τη δικαστική απόφαση για άνοιγμα της διαδικασίας έως τη λήξη αυτής αναστέλλεται η απόφαση για λύση της εταιρίας.

Διαδικασία

Αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας (αρ. 100 ΠτΚ):

Υποβάλλεται προς το πτωχευτικό δικαστήριο (Πολυμελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του).

Απόφαση ανοίγματος της διαδικασίας (άρθρο 101 ΠτΚ):

Το πτωχευτικό δικαστήριο δέχεται την αίτηση και ορίζει το άνοιγμα της διαδικασίας εντός 2 μηνών από την έκδοση της απόφασης, εφόσον προβλέπει ότι συντρέχουν οι κάτωθι ουσιαστικές προϋποθέσεις:

- είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας με τους πιστωτές
- υπάρχουν βάσιμες προσδοκίες επίτευξης της προτεινόμενης εξυγίανσης, και
- δεν παραβλέπεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών.

Με την απόφαση ανοίγματος της διαδικασίας το δικαστήριο ορίζει τη χρονική περίοδο για την οποία η διαδικασία θα παραμείνει ανοικτή.

Προληπτικά μέτρα:

Με την απόφαση του δικαστηρίου για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης ή με χωριστή απόφαση που λαμβάνεται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον και δικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, μπορεί να αναστέλλονται από την κατάθεση της αίτησης για το άνοιγμα της διαδικασίας μέχρι τη λήξη της, ολικά ή μερικά, τα ατομικά μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της περιουσίας του οφειλέτη (άρθρο 103 ΠτΚ).

- Μπορεί να ζητηθεί η αναστολή των μέτρων ήδη από την κατάθεση της σχετικής αίτησης η οποία χορηγείται με προσωρινή διαταγή.
- Η χορήγηση της αναστολής επάγεται αυτοδικαίως την απαγόρευση της διάθεσης των ακινήτων και του εξοπλισμού της επιχείρησης του οφειλέτη.

Διαδικασία σύναψης συμφωνίας

- Η συμφωνία πρέπει να συναφθεί και να κατατεθεί προς επικύρωση από το πτωχευτικό δικαστήριο εντός της τεθείσας προθεσμίας.
- Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν επιτευχθεί συμφωνία ή δεν κατατεθεί η αίτηση προς επικύρωση η διαδικασία θεωρείται αυτοδικαίως λήξασα και παύουν τα λειτουργήματα των μεσολαβητών ή ειδικών εντολοδόχων.
- Οι πιστωτές αποφασίζουν για τη σύναψη της συμφωνίας είτε σε συνέλευση που έχει συγκληθεί για το σκοπό αυτό, είτε μεμονωμένα.

Περιεχόμενο της συμφωνίας εξυγίανσης (άρθρο 106 ε ΠτΚ)

- Η συμφωνία εξυγίανσης μπορεί να έχει ως αντικείμενο οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού και του παθητικού του οφειλέτη.
- Η συμφωνία εξυγίανσης συνοδεύεται υποχρεωτικά από επιχειρηματικό σχέδιο με χρονική διάρκεια ίση με αυτή της συμφωνίας, το οποίο εγκρίνεται από τον οφειλέτη και τους πιστωτές (με την ανωτέρω πλειοψηφία).

Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης από το δικαστήριο

- Κατατίθεται από τον οφειλέτη ή οποιονδήποτε πιστωτή ή το μεσολαβητή αίτηση στο πτωχευτικό δικαστήριο για επικύρωση της συμφωνίας.
- Η αίτηση συνοδεύεται από την υπογεγραμμένη συμφωνία και σχετική έκθεση του εμπειρογνώμονα ο οποίος θα βεβαιώνει ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις επικύρωσης της συμφωνίας.

Αποτελέσματα της επικύρωσης

- ◉ Δέσμευση και των μη συμβαλλομένων πιστωτών.
- ◉ Κατά κανόνα, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στη συμφωνία, επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν έχει επίπτωση στις ασφάλειες τρίτων.
- ◉ Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης.
- ◉ Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και της μη καταβολής χρεών στο Δημόσιο ή/και τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης.

ΜΟΥΖΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

- Δεν αναστέλλονται μέτρα ατομικής αναγκαστικής εκτέλεσης, της λήψης ασφαλιστικών μέτρων και της κήρυξης σε πτώχευση παρά μόνο εάν αυτό προβλέπεται ρητά στους όρους της συμφωνίας.
- Η απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες με αυτές υποχρεώσεις, εφόσον από τη συμφωνία προκύπτει η ποσότητα και η ποιότητα της παροχής.
- Σε περίπτωση που με την αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης είχε υποβληθεί αίτηση πτώχευσης, με την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης τεκμαίρεται ότι το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση πτώχευσης.
- Εφόσον οι υποχρεώσεις του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης εκπληρωθούν εξαλείφεται το αξιόποινο των πράξεων έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και οφειλής προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία.

Άμεση επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης (άρθρο 106 β ΠτΚ)

- Ο νόμος δίνει τη δυνατότητα παράκαμψης της διαδικασίας που προηγείται της σύναψης της συμφωνίας (υποβολή αίτησης για άνοιγμα, δικαστική απόφαση ανοίγματος, διορισμός μεσολαβητή κλπ).
- Είναι επομένως δυνατή η σύναψη συμφωνίας απευθείας με πιστωτές οι οποίοι συγκεντρώνουν τα παραπάνω ποσοστά και η απευθείας υποβολή της στο δικαστήριο προς επικύρωση.

γ. Διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης (άρθρο 106 Ια ΠτΚ)

Έννοια:

- Πρόκειται για εκκαθάριση της επιχείρησης εν λειτουργία. Αφορά περιπτώσεις όπου δεν ευδοκίμησε το σχέδιο εξυγίανσης όμως η επιχείρηση μπορεί να διασωθεί ως λειτουργικό σύνολο.
- Πρόκειται για διαδικασία γρήγορης πώλησης του ενεργητικού της επιχείρησης σε επενδυτές με σκοπό τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και τη διασφάλιση των συμφερόντων των πιστωτών με την αποτροπή της απαξίωσης της επιχείρησης μέσω της κήρυξής της σε πτώχευση.

Προϋποθέσεις υπαγωγής

Υποκειμενικές: Αφορά μεγάλες επιχειρήσεις. Δηλαδή αυτές που πληρούν δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια (άρθρο 42 α παρ. 6 κ.ν. 2190/1920):

- σύνολο ισολογισμού 2.500.000 ευρώ
- καθαρός κύκλος εργασιών 5.000.000 ευρώ
- μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης, 50 άτομα

Αντικειμενικές:

- Ο οφειλέτης βρίσκεται σε παύση πληρωμών ή σε επαπειλούμενη παύση πληρωμών.
- Βεβαίωση τράπεζας ότι υπάρχει αξιόχρεος επενδυτής ενδιαφερόμενος να αποκτήσει το ενεργητικό της επιχείρησης.
- Βεβαίωση τράπεζας ότι υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια για τη λειτουργία της επιχείρησης και την εκκαθάριση.

2. ΠΤΩΧΕΥΣΗ

α. Προϋποθέσεις υπαγωγής

Υποκειμενικές:

- Πτωχευτική ικανότητα: Ο οφειλέτης πρέπει να έχει πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή να είναι έμπορος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η ένωση προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει οικονομικό σκοπό (π.χ. συνεταιρισμός). Ο μικρέμπορος δεν έχει πτωχευτική ικανότητα.
- Εταιρίες με οικονομικό σκοπό αλλά χωρίς νομική προσωπικότητα (π.χ. αφανής εταιρία, συμπλοιοκτησία) δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα.
- Από την άλλη αδημοσίευτες ομόρρυθμες εταιρίες (συνήθως κοινοπραξίες) έχουν πτωχευτική ικανότητα.

Αντικειμενικές:

- Παύση πληρωμών: Αδυναμία του οφειλέτη, εξαιτίας της έλλειψης ρευστότητας και της αδυναμίας του να αποκτήσει ρευστότητα μέσω πίστωσης, αυτοχρηματοδότησης, να εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του κατά τρόπο γενικό και μόνιμο.
- Επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης: Υπάρχει όταν δεν έχει επέλθει ακόμη παύση πληρωμών αλλά ο οφειλέτης διαβλέπει ότι μελλοντικά δεν θα μπορέσει να εκπληρώσει τις υφιστάμενες στο παρόν και τις στο μεταξύ λήγουσες υποχρεώσεις του.

Τυπικές:

- Η υποβολή αίτησης στο αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο (πολυμελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου είναι το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη – για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται ότι είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας).

β. Η κήρυξη της πτώχευσης

- Η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου, η οποία εκδίδεται εντός 15 ημερών από την υποβολή της αίτησης.
- Το δικαστήριο κηρύσσει την πτώχευση, ορίζει εισηγητή δικαστή και σύνδικο και διατάσσει τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας (τα εμπορικά βιβλία εξαιρούνται από τη σφράγιση). Επίσης αναφέρει το χρόνο παύσης των πληρωμών, ο οποίος τοποθετείται το πολύ μια διετία πριν την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης.
- Σε περίπτωση πτώχευσης ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας η απόφαση κηρύσσει ταυτόχρονα την πτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων.

γ. Σχέδιο αναδιοργάνωσης

- Πρόκειται για επιχειρηματικό σχέδιο το οποίο θα εκθέτει τρόπους επαναφοράς της επιχείρησης σε υγιή κατάσταση. Μπορεί να προταθεί από τον οφειλέτη ή και από το σύνδικο.
- Το σχέδιο περιλαμβάνει τα μέτρα αναδιοργάνωσης, εκτιμά τις πιθανότητες να καταστεί η επιχείρηση βιώσιμη, χωρίζει τους πιστωτές σε ομάδες ανάλογα με το είδος της απαίτησής τους και την ύπαρξη ή μη εξασφάλισης και προτείνει τρόπους ικανοποίησής τους.
- Η πρόταση αναδιοργάνωσης υποβάλλεται στο πτωχευτικό δικαστήριο προς έγκριση.
- Αν το σχέδιο εγκριθεί καλείται η συνέλευση των πιστωτών προκειμένου να ψηφίσει επί της έγκρισής του. Απαιτείται πλειοψηφία του 60% του συνόλου των απαιτήσεων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται το 40% των απαιτήσεων που είναι εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλεια, ειδικό προνόμιο ή προσημείωση υποθήκης.

ΜΟΥΖΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

- ◉ Εάν οι πιστωτές εγκρίνουν το σχέδιο απαιτείται και η συναίνεση του οφειλέτη (εάν το σχέδιο υποβλήθηκε από το σύνδικο).
- ◉ Στο τέλος το σχέδιο επικυρώνεται από το πτωχευτικό δικαστήριο. Μετά την επικύρωση το σχέδιο είναι δεσμευτικό για όλους τους πιστωτές, ακόμη κι αν απείχαν από την ψηφοφορία ή διαφώνησαν.
- ◉ Η επικύρωση του σχεδίου επιφέρει την περάτωση της πτώχευσης.
- ◉ Η επικύρωση του σχεδίου οδηγεί στην ανάκτηση των ατομικών δικαιωμάτων των πιστωτών.
- ◉ Συνεπώς αν το σχέδιο δεν εκτελείται οι πιστωτές μπορούν να επιδιώξουν ατομικά την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους ή και να αιτηθούν την εκ νέου πτώχευση του οφειλέτη.

δ. Η αποκατάσταση του οφειλέτη

- Οφειλέτης φυσικό πρόσωπο: Η αποκατάσταση επέρχεται μετά την πάροδο δεκαετίας από την κήρυξη της πτώχευσης ή νωρίτερα, εάν εξόφλησε όλους τους πιστωτές κατά κεφάλαιο και τόκους.
- Οφειλέτης νομικό πρόσωπο: Η αποκατάσταση επέρχεται μόνο εάν εξόφλησε όλους τους οφειλέτες κατά κεφάλαιο και τόκους. Η αποκατάσταση κηρύσσεται με δικαστική απόφαση.
- Αποτελέσματα: Παύουν οι στερήσεις από τα δικαιώματα του φυσικού προσώπου. Το νομικό πρόσωπο μπορεί να αναβιώσει. Τέλος ύστερα από απόφαση δικαστηρίου μπορεί να επέλθει η απαλλαγή του οφειλέτη από τα πτωχευτικά χρέη που παραμένουν ανεξόφλητα.

3. ΝΟΜΟΣ 3869/2010 (ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ)

- ⦿ Αποτελεί ένα είδος πτώχευσης καταναλωτών. Δεν αφορά τα χρέη προσώπων με εμπορική ιδιότητα.
- ⦿ Οι έμποροι δεν μπορούν να υπαχθούν στη διαδικασία ούτε για τα προσωπικά τους χρέη.
- ⦿ Μετά την παύση όμως της εμπορίας μπορεί να υπαχθεί στη διαδικασία αν η παύση της εμπορίας επήλθε πριν από την παύση των πληρωμών.
- ⦿ Ο εγγυητής εμπορικών χρεών όμως δεν αποκλείεται να υπαχθεί στη διαδικασία.